

До Председателя на **Научно жури**,
Доц. д-р СТОЯН ПАВЛОВ, д.м.,
Ръководител на Катедра „Анатомия и клетъчна биология“,
определено със Заповед № Р-109-224/26.07.2024 г.
на Ректора на МУ - Варна „Проф. д-р Параскев Стоянов“
ул. „Марин Дринов“ 55, 9002 - гр. Варна

На основание на Ваш доклад с вх. № 102-1700/17.06.2024 г. и решение по прот. № 24/08.07.2024 г. на ФС на ФМ при МУ - Варна въз основа на чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от ЗРАСРБ, чл.57, ал.1 и ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ , чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от ПРАС на МУ - Варна съм избрана за **вътрешен член на Научното жури** по процедура за заемане на академична длъжност „**ДОЦЕНТ**“, а според прот. № 1/08.08.2024 г. от заседание на НЖ съм определена да изготвя **РЕЦЕНЗИЯ** относно участие на **д-р ДЕСИСЛАВА МАРИНОВА МАРИНОВА д.м.**, гл. асистент към Катедра „Анатомия и клетъчна биология“ на МУ - Варна, в конкурс, обявен в ДВ, бр. 45/28.05.2024 г., за заемане на АД „**ДОЦЕНТ**“ по специалност „Анатомия, хистология и цитология“, професионално направление 7.1 Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт за Кат. „Анатомия и клетъчна биология“ на МУ – Варна.

Приложено: РЕЦЕНЗИЯ

от **Проф. д-р ВАНЯ ГОРАНОВА СТЕФОВСКА, д.м.**

Научна специалност „Анатомия, хистология и цитология“

Кат. „Анатомия и клетъчна биология“ на МУ-Варна

ул. „Марин Дринов“ 55, 9002 гр. Варна

е-мейл: stefovskav@yahoo.com

моб. тел.: 0897 984699

I. Общо описание на представените материали по конкурса

В конкурса участва **д-р Десислава Маринова Маринова, д.м.**, която е представила всички необходими документи според изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности на МУ-Варна:

1. Заявление до Ректора за допускане до участие в конкурса.
2. Творческа автобиография с подпис на кандидата.

3. Заверено за вярност копие на диплома за **ОКС „Магистър“** с приложението.
4. Заверено за вярност копие на диплома за придобита **ОНС „доктор“**.
5. Заверено за вярност копие на документ за придобита специалност в сферата на здравеопазването.
6. Удостоверение за стаж по съответната специалност.
7. Удостоверение за преподавателски стаж.
8. Справка за учебна натовареност.
9. Медицинско свидетелство.
10. Свидетелство за съдимост.
11. Известие за защита на личните данни.
12. Декларация за достоверност на представените документи, попълнена и подписана от кандидата.
13. Академична справка, издадена от библиотеката на МУ - Варна, включваща:
 - Публикациите и цитиранията, покриващи минималните национални изисквания;
 - Пълнотекстови публикации и цитиранията, извън минималните наукометрични изисквания;
 - Списък на научните трудове и цитирания, използвани за придобиване на **ОНС „Доктор“** и заемане на АД „Главен асистент“;
 - Приложение за активни профили в Google Scholar, ORCID и др.;
 - Приложение за Impact Factor.
14. Монографичен/хабилитационен труд.
15. Декларация за авторско съгласие – само когато се кандидатства с *монография*.
16. Резюмета на монографичния/хабилитационния труд на български и английски език, всяко в обем не по-малко от 10 стандартни машинописни страници (word).
17. Резюмета на научните трудове на български и английски език.
18. Справка за оригиналните научни приноси, подписана от кандидата.
19. Списък с участия в национални и международни научни прояви.

При разглеждане на документацията на **д-р Д. Маринова д.м.**, установих, че тя отговаря на административните изисквания за АД „Доцент“, т.е. има положена **специалност по „Анатомия, хистология и цитология“** с необходимия трудов стаж по специалността като преподавател и притежава **ОНС „Доктор“**. Тя е клинично здрава и е неосъждана. Получила е известие за защита на личните данни от МУ-Варна и е представила декларации за достоверност на документите и авторско съгласие.

II. Кратки биографични данни и професионално развитие на кандидата

Д-р Маринова, д.м. е родена на 23.07.1981 г. в гр. Варна, омъжена е, има една дъщеря.

През 2006 г. е завършила специалност „Медицина“ с ОКС - МАГИСТЪР и професионална квалификация ЛЕКАР в МУ - Варна (диплома с рег. № 7658/12.10.2006).

През 2013 г. придобива специалност „Анатомия, хистология и цитология“ (свидетелство с рег. №017096/07.05.2013 г.).

В периода 2012-2014 г. е докторант на самостоятелна подготовка към Кат. „Анатомия, хистология и ембриология“ на МУ - Варна с тема на дисертацията *„Пролиферация и диференциация на прогениторни клетки в гръбначен мозък на възрастни примати“*, която успешно защитава на 26.09.2014 г.

От 2007 г. до 2015 г. работи като асистент към Кат. „Анатомия, хистология и ембриология“, а след това до момента е гл. асистент в Кат. „Анатомия и клетъчна биология“ на МУ – Варна с общ трудов стаж по специалността над 16 г. От 2011 г. до 2014 г. е отговорник за дисекционния сектор в катедрата. От 2012 г. до 2014 г. е курсов координатор на студентите от специалност Медицина 2-ри курс в англезичното обучение.

Д-р Маринова владее отлично английски език. Тя притежава високи компютърни умения и отлична микроскопска компетентност. Има много добри лидерски и комуникационни способности.

III. Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие

1. Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност

Списъкът с представените от д-р Маринова публикации включва **24** научни труда. От тях **16** бр. участват в справката за минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“:

- Дисертационен труд 1 бр.;
- Монография 1 бр.;
- Публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация 9 бр.;
- Публикации в нереферирани списания с научно рецензиране 5 бр.

Представя се и 1 бр. публикация, извън доказателствения материал за изпълнение на минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“.

От общо 21 бр. пълнотекстови статии 7 бр. са представени за придобиване на ОНС „Доктор“ и главен асистент, а 14 бр. са включени в конкурса за АД „Доцент“. В 4 от тях тя е първи автор, в други 4 е втори автор, а останалите 6 е трети и последващ автор.

Таблица 1. Съпоставка на минималния броя точки по групи показатели според ПРАС на МУ-Варна за АД „Доцент“ и тези на кандидата

Група от показатели	№	Показател, с който кандидатът участва	Минимален брой точки	Точки на кандидата
А	1.	Дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ – 1 бр., 2014 г., 130 стр., МУ-Варна	50	50
В	3.	Хабилитационен труд /монография – 1 бр., 2024 г., 147 стр., МУ-Варна	100	100
Г	7.	Публикации и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световно-известни бази данни с научна информация – 9 бр.	200	201.29
Д	8.	Публикации и доклади в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 5 бр.		
	10.	Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световно-известни бази данни с научна информация или монографии и колективни томове – 4 бр.	50	60
Сума			400	411.29

Като обобщение, освен дисертационния труд д-р Маринова има издадени 1 бр. монография, 1 бр. учебно пособие за студенти от сп. „Мед. сестра“ от 80 стр. (**доп. 15 т.**), 21 бр. статии с общ обем 131 стр. и 15 бр. доклади с общ обем от 36 стр. В конкурса тя участва с общо **426.29 т. (411.29 т. + 15 т.)**, при необходим минимален брой 400 т.

2. Научна тематика и постижения в трудовете на кандидата

Научните изследвания и постижения в трудовете на д-р Маринова са разпределени главно в няколко области:

А/ Нервна система и неврогенеза - 6 бр. (А_1; В_3; Г_7-1; Г_7-7; Г_8-1; Г_8-2; извън-2)

Проучванията в областта на централната нервна система и неврогенезата са насочени към пролиферативните ниши и по-специално към невроналните стволови клетки в определени части на гръбначния мозък в норма при маймуни в различни възрасти – новородени, ювенилни и възрастни. За първи път е установен висок процент на пролифериращи клетки, експресиращи фенотип на глиални и неврални прогенитори. С приносен характер са резултатите относно наличието на новообразувани клетки в сивото мозъчно вещество, стволово-клетъчната ниша в зоната на централния канал и по-голямата гъстота на новообразувани клетки в шийните сегменти при експерименталните животни от всички възрастови групи.

Оригинални са данните от изследванията на пролиферативните процеси в кората на постисхемичен малък мозък на японски маймуни от различни възрасти. Приносен характер има детайлният анализ на фенотипа, броя, разпределението и динамиката на новообразуваните клетки в слоевете на малкомозъчната кора след исхемия, който показва преобладаващо количество микроглия, астроцити, както и единични нови неврони, съпроводено паралелно с дегенерация на клетките на Пуркиние. Също оригинални са данните относно специфичната локализация и експресията на транскрипционните фактори Pax2 и Pax6 в различните слоеве на кората на малкия мозък във възрастов аспект и след глобална мозъчна исхемия.

Оригинални са изследванията на определени зони в човешки ембрионален и фетален дорзален палиум. За първи път са описани експресията на TF Zbtb20 във вентрикулната, външната и вътрешната субвентрикулна зона на човешки фетален дорзален палиум. Оригинални са резултатите относно фенотипа на Zbtb20+ клетки, които са предимно радиални глиални стволови клетки. Приноси са данните за наличието на росто-каудален градиент в гъстотата на радиалните стволови клетки, експресиращи Sox2/Zbtb20, както и данните за палиумните герминативни зони, съдържащи Sox2+/Pax6- и Sox2-/Pax6+ клетки, които се различават от болшинството Sox2+/Pax6+ клетки.

Б/ Анатомични вариации - 6 бр. (Г_7-3; Г_7-4; Г_7-5; Г_7-8; Г_8-3; Г_8-4)

Вариациите играят важна клинична роля в проявите на определени заболявания, образната диагностика и лечение, особено хирургичното.

Докладвани са изключително рядка вариация на кръстосан m. sternalis, случай на многосухожилен m. abductor pollicis longus, вариация на m. rectus superior и вариации на важни артериални съдове. Всички тези вариации имат приносен характер и предствалят интерес при специфични хирургични и диагностични интервенции. Познаването им допринася за прецизно поставяне на диагноза след целенасочени изследвания и адекватно лечение на пациента.

В/ Анатомични особености на човешкото ходило - 4 бр. (Г_7-2;Г_7-6; Г_7-9; Г_8-5)

Анатомичните вариации на човешкото ходило показват съществени етнически и регионални особености и са предпазполагащи фактори при редица болестни състояния. Докладваните резултати фокусират върху анатомичните особености и параметри на ходилото сред българската популация. Приноси са проучванията на редица морфологични индекси на ходилото, изследваните зависимости между тях, както и връзката им с конституцията на тялото. Оригинални са обстояните проучвания на вариациите на ставните повърхности на скочната и петната кост и тяхната честота в колекцията от кости на катедра „Анатомия и клетъчна биология“ на МУ - Варна. Определено тези научно-практически проучвания имат значение за работата на редица специалисти в тази област.

3. Оценка на представения монографичен труд

Монографичният труд на д-р Маринова *„Анализ на пролиферативните процеси в интактен гръбначен мозък на бозайници“* представлява едно оригинално, задълбочено и обобщаващо изследване върху изключително актуален фундаментален научен проблем на съвременната невробиология. Той се явява последващо и логично проучване след нейния дисертационния труд, но много по-мащабно, обстойно и изчерпателно изследване на сродни проблеми по все още нерешени или спорни базисни аспекти предимно на постнаталната неврогенеза в гръбначния мозък при някои бозайници.

Целта е да се обобщи наличната научна информация по темата и да се добавят нови авторски данни с оригинален и приносен характер.

Този монографичен труд допринася за изясняването на някои спорни и нерешени въпроси на неврогенезата в гръбначния мозък при определени бозайници - примати и гризачи в нормални условия. Касае се по-специално за пролиферацията на стволовите и прогениторните клетки, като се изтъква тяхната функционална роля в неврогенезата, съответно невроналната и астроцитна пролиферация, миграция и дългосрочно оцеляване.

Със завидна изчерпателност и систематична точност са изтъкнати структурните особености на различните видове пролифериращи клетки, регистрирани предимно чрез BrdU при плъхове и маймуни. Ясно и логично са очертани основните тенденции в пролиферацията и диференциацията на главните клетъчни типове. За всеки от тях са анализирани експресията и колокализацията на съществените антигени, включително и определени транскрипционни фактори. Изяснено е тяхното точно местоположение в гръбначния мозък и е изготвен количествен анализ. Данните в този аспект представляват най-същественният авторски принос в проучването на неврогенезата в гръбначния мозък.

4. Цитиране на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж)

Според приложената академична справка, издадена от библиотеката на МУ-Варна, две от публикациите на д-р Маринова в реферирани и индексирани научни издания са цитирани общо 4 пъти в чужди бази данни.

5. Участия в научни прояви

От 2008 г. до сега д-р Маринова е представила получените си резултати на 17 национални и международни научни форуми. Участвала е на 8 Конгреса с международно участие на БАД, 3 Международни симпозиума по КА, 1 Юбилеен симпозиум „50 Години Катедра по анатомия, хистология и ембриология“, 3 Национални конференции с международна участие „Морфологични дни“, 1 Научно-практическа конференция по водно спасяване и 1 Курс по анатомична хирургия.

IV. Комплексна, качествена оценка на педагогическата, методическата и преподавателската дейност на кандидата

Д-р Маринова е провеждала всички практически занятия по анатомия и хистология за студенти по медицина и дентална медицина в I^{вн} и II^{рп} курс от българоезичното и англоезичното обучение и по ЦОХЕ за студенти по медицина I^{вн} курс от БО в МУ - Варна. Водила е лекционен курс и семинари по „Анатомия на човека“ за мед. сестри в МУ - Варна и филиалите в Сливен, В. Търново и Шумен, както и практически занятия по дисциплината „Анатомия на човека“ за студенти по фармация, лекционен курс и упражнения за студенти от специалност „Зъботехник“, подготвителен курс по „Анатомия на човека“ за чуждестранни студенти по медицина. Участвала е в изпитните сесии за съответните дисциплини. Съавтор е на сборник с тестове по анатомия на човека за студенти от специалност „Медицинска сестра“.

От справката за учебната натовареност става ясно, че през последните 5 академични години д-р Маринова има средна аудиторна заетост от 561 учебни часа за година (приблизително половината са в АЕ програма), което значително надвишава норматива от 360 уч. часа.

V. Критични бележки и препоръки

Известно е, че д-р Маринова е участвала в научни проекти, има специализации в чужбина, членува в научни и професионални организации, които не е посочила. Представянето им допълнително би оформило по-цялостна представата за нея като съвременен учен и преподавател от висока класа.

VI. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия, количествените критерии и наукометрични показатели

След като се запознах подробно с предоставената ми документация и направих комплексна оценка за съответствието на административните изисквания, научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност на участника в конкурса за заемане на АД „Доцент“ по научната специалност „Анатомия, хистология и цитология“, считам, че **д-р Маринова** покрива не само минималните задължителни изисквания по всички показатели, както и крайния брой точки, но и надвишава някои от тях.

VII. Заключение (кандидатът отговаря/не отговаря на задължителните специфични условия и наукометрични критерии за АД „Доцент“) и предложение за заемане на длъжността

Д-р Маринова е изграден и опитен университетски преподавател с дългогодишен стаж по специалността си и високи наукометрични показатели. Тя е добре подготвен изследовател с широка гама от научни интереси и има заслужено висок авторитет сред колегите си и студентите.

Като **член на НЖ** смятам, че постиженията на кандидата в качествено и количествено отношение напълно отговарят на минималните и задължителни изисквания според ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Варна за заемане на АД „Доцент“. Абсолютно убедено давам своя положителен глас, като апелирам пред останалите членове на почитаното Научно Жури също да подкрепят избирането на **д-р Десислава Маринова Маринова, д.м.** в настоящия конкурс и да я предложим пред ФС на МУ- Варна за избор и заемане на АД „Доцент“ по научната специалност „Анатомия, хистология и цитология“, професионално направление 7.1 Медицина в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, за Кат. „Анатомия и клетъчна биология“ на МУ - Варна.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

28.08.2024

гр. Варна

Подпис:

(Проф. д-р Ваня Горанова Стефowska, д.м.)